Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 268. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 6-го ГРУДНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 6, 1977 No. 268. VOL. LXXXIV.

В Гарварді проаналізовано соціяльний стан українців у ЗСА

Кембрідж (В. Бандера) — Заходами Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ) та Українського Соціологічного Інституту (УСІ), тут 11 і 12-го листопада відбулася конференція, присвячена структурі українського поселення у ЗСА. Під час трьох сесій прочитано та обговорено 11 доповідей.

Одна група доповідей детально прослідила результати цензусу у 1970 р. на базі закупленої УСІ компютерської тасьми. Проаналізовано географічне розміщення (Р. Цибрівський і Ґ. Ренґерт з Темпл університету), мешканеву характеристику (Р. Магнані і Б. Ціммер, Бравн університет), плідність та подружній стан (Дж. Воловина, Бравн університет), затрудненість (Б. Андерсон, Бравн університет), соціоекономічну характеристику (О. Воловина, університет Вестерн Онтаріо), та родинну структуру (Ф. Кобрін, Бравн університет).

Інші доповідачі інтерпретували українську етнічну спільноту з соціологічної перспективи. В. Ісаїв — професор Торонтського університету та президент Канадської Асоціяції Етнічних Студій — насвітлив соціологічне значення зібраних фактів. І. Головінський (Ратґерс університет) доповідав про психологічний аспект мовної асиміляції, а П. Магочі (Гарвард) дав характеристику кількох напливів іміґрантів.

Відомий соціолог Фордгемського університету Ч. Кілі дав глибоку аналізу значення цілої конференції. Він ствердив, що того роду інтенсивна аналіза українського поселення може служити моделем для подібних студій інших ,,малих меншин'' у ЗСА. Він вважає, що життєздатність нашої етнічної групи полягатиме не тільки на таких об'єктивних факторах, як чисельність україномовних, але і на таких якостевих властивостях, як цілеспрямованість та ефективність організаційних форм.

Окремий україномовний панель під головуванням проф. Б. Струмінського (Гарвард) відбувся в приміщенні УНІГУ. О. Воловина підсумував результати доповідей, В. Бандери інтерпретував дані про чисельність та розміщення, а Р. Петришин з рамени Українського Дослідчого Інституту при університеті Альберти, підсумував стан дослідів над українським поселенням в Канаді.

Мотором конференції був О. Воловина, при видимій допомозі його дружини та Е. Касинця з УНІГУ. Учасники конференції висловили щире признання ентузіястові дослідів над поселеннями, голові УСІ, інж. А. Міляничеві. Якраз під його поштовхом розпочато аналізу результатів цензусу та змобілізовано і

(Закінчення на ст. 3-ій)

Українська громада в Ню Йорку вшанує адв. Романа Гуглевича

Ню Йорк, Н. Й. — Службою Божою і спеціяльними сходинами українці Ню Йорку й околиць відзначають 70-річчя з дня народження і 50-річчя суспільно-громадської праці адв. Романа Гуглевича, відомого і заслуженого провідного громадського діяча і довголітнього ,,війта'' великої метрополітальної Української Громади, а тепер голову Комітету будови нової церкви св. Юра та члена багатьох інших організацій і товариств. Відзначення відбуватиметься заходами Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Відділу УККА і розпічнеться Службою Божою в неділю, 11-го грудня ц. р., о год. 12-ій дня в церкві св. Юра при 7-ій вулиці, а потім о год. 3:30 по полудні окремими сходинами з перекускою в приміщеннях Українського Інституту Америки при 2 Схід 79-та вулиця і 5-та евеню. Вступ на зустріч 10 долярів від особи.

Адв. Роман Гуглевич

Адвокат Роман Гуглевич, маючи вроджений організаційний хист, знання, непохитну волю й силу, а при тому охоту до праці для своєї громади і для українського народу, довгими роками трудився у Відділі УККА, чи як ми його популярно називаємо в Ню Йорку, Об'єднанім Комітеті'', в НТШ, ,,Самопомочі'' та інших організаціях, а також при парохії св. Юра. За цю невтомну працю Американський Біографічний Інститут відзначив його свого часу спеціяльною грамотою заслужених американців, яку він одержав від згаданого Товариства враз із супровідним листом та журналом Інституту, у якому було рівнож поміщене прізвище цього нашого громадського діяча.

Зголошуватись до участи у зустрічі можна ще в парафіяльній канцелярії св. Юра при 33 Схід 7-ма вулиця.

Президія КОУАО надіється, що на зустріч з цим заслуженим суспільно-громадським діячем з'явиться поважне число громадян, щоб подякувати йому за дотеперішню працю та рівночасно заохотити до дальшої праці, бо адв. Р. Гуглевич ще дуже активний у громадському і церковному житті місцевої української громади.

Помер Богдан Бідяк, довголітній опікун ,,Молодої Думки"

Ню Йорк. — В суботу, 3-го грудня на 49-му році життя несподівано помер на удар серця бл. п. Богдан Бідяк, відомий суспільно-громадський діяч, член хору ,,Думка", довголітній опікун і організатор дитячого хору ,,Молода Думка" і його філій у різних містах ЗСА, та великий ентузіяст українського хорового мистецтва.

Заупокійні відправи відбудуться: панахиди у понеділок і вівторок, 5-го і 6-го грудня, о год. 8-ій вечором в похоронному заведенні Томаса Квіна при 35-20 Бродвей, Асторія, Н. Й., а похорон в середу, 7-го грудня, о год. 9-ій рано до української католицької церкви Чесного Хреста в Асторії, а опісля на цвинтар Ґейт оф Гевен.

Покійний осиротив дружину Анну, малолітніх синів Андрія і Романа, сестру Євгенію з родиною та ближчу і дальшу родину тут і в Україні.

Св. п. Богдан Бідяк був членом 5-го Відділу УНСоюзу.

Поїздка Садата до Ізраїля погіршила вигляди на замирення — твердить Гуссейн

Амман/Тріполі. — Йорданський король Гуссейн, який раніше досить позитивно оцінював ініціятиву єгипетського президента Анвара ель-Садата щодо безпосередніх переговорів з Ізраїлем, в четвер, 1-го грудня, заявив, що поїздка Садата до Ізраїля погіршила вигляди на замирення на Близькому Сході, бо ввела роздор у арабський світ. Підкреслюючи, що він не плянує їхати до Єрусалиму на переговори з ізраїльськими властями, Гуссейн сказав, що Йорданія займатиме невтральне становище у міжарабському конфлікті, що його викликав Садат своєю поїздкою до Ізраїля та скликання підготовчих мирових нарад у Каїрі. Йорданський король заявив, що прикладе всіх зусиль, щоб довести до замирення між арабами, бо тільки спільні зусилля запевнять ,,тривалий і справедливий мир''.

Хоча Гуссейн твердив, що поїздка Садата до Єрусалиму погіршила вигляди на замирення на Близькому Сході, то в той же час хвалив єгипетського президента ,,за відвагу'', додаючи, що Садат повинен був раніше порадитися з іншими арабськими лідерами.

Щодо анти-Садатських настроїв серед арабського світу, то вони в повній силі виринули на ,,вершинній конференції'' в Тріполі, Лівія, куди в четвер, 1-го грудня, прибули представники Сирії, Альжирії, Іраку, Південного Ємену та лідери палестинських арабів, щоб засудити ,,зрадника Садата'' і його ,,співпрацю зі сіоністами''. На вулицях Тріполі можна було побачити такі транспаранти як: ,,Жадних переговорів, жадних домовлень, жадного визнання'' і ,,Ми маємо рацію, а не зрадник Садат''. Цю ж ,,вершинну конференцію'' скликав лівійський лідер Муаммар ель-Каддафі у противагу до каїрської підготовчої конференції, яка має розпочатися в половині грудня і в якій заповіли участь Єгипет, Ізраїль, ЗСА та представник Об'єднаних Націй. Між іншим, за кільька днів має відбутися ще одна анти-Садатська конференція арабських лідерів, тим разом у Багдаді, Ірак.

Не зважаючи на ці ,,вершинні конференції'', єгипетські власті приготовляються до каїрських нарад, які мають на меті підготовити шлях до поновного скликання Женевської мирової конференції, хоча в Каїрі не буде ні більшости арабських лідерів, ані представників Совєтського Союзу, який із ЗСА є співпредсідником Женевської конференції. Члени єгипетського уряду підкреслюють, що каїрські наради ,,неформальні і тільки підготовчі'', як теж висловлюють надію, що деякі з поміркованих арабських лідерів таки візьмуть участь у цих нарадах.

Моше Даян, ізраїльський міністер закордонних справ, минулого чертверга твердив, що Єгиптові ,,неконечна підтримка інших арабських держав'', але підкреслив, що президент Садат мусить мати підтримку ЗСА, щоб довести до успішного заключення свої ,,мирові ініціятиви''. Даян висловив переконання, що уряд президента Джіммі Картера дасть Садатові ,,потрібну політичну та економічну підтримку'', навіть якщо така підтримка спричиниться до погіршення відносин між ЗСА та Совєтським Союзом.

Поїздка президента Картера за кордон триватиме до 6-го січня

Вашінгтон. — Білий Дім інформує, що перша частина заплянованої поїздки президента Джіммі Картера по кількох країнах світу розпочнеться 29-го грудня ц. р., а закінчиться 6-го січня 1978-го, і охопить 6 держав: Польщу, Іран, Індію, Савдійську Арабію, Францію і Бельгію. Спершу Президент плянував протягом 12-ох днів відвідати 9 держав, але цю поїздку розділено на дві частини і тепер він відвідає Венесуелю, Бразилію і Ніґерію між 24-им березня і 3-ім квітня наступного року.

Під час першої частини своєї закордонної поїздки президент Картер плянує виголосити принаймні дві промови, а саме в Індії та Франції, в яких накреслить погляди американського уряду на політичну та економічну ситуацію в світі, зокрема зосередить увагу на ролю, яку повинні віддігравати демократичні держави. Речники Білого Дому зазначують, що Президент також наголошуватиме, що закордонна політика ЗСА мусить звертати увагу на співпрацю з усіми країнами світу, а не тільки на відносини між надпотугами, тобто ЗСА і Совєтським Союзом.

Полк. В. Рибак. б. голова Відділу УККА, помер у Вашінґтоні

Ню Йорк, Н. Й. (УККА). — Полк. Василь Рибак, один із провідних українських діячів, що народився в Америці, помер 23-го жовтня ц. р. у Вашінґтоні, після довшої хвороби, на 60-му році життя.

Св. п. полк. Рибак народився в Ню Йорку, де він закінчив середню школу, бувши членом різних українських молодечих організацій. Під час студій в Нюйоркському університеті, якому він здобув диплом інженера, полк. Рибак був членом МУН-у (Молоді Українські Націоналісти) як теж членом редакційної колеґії ,,Тризуба'', англомовного журналу, який видавала Організація Державного Відродження України (ОДВУ) при кінці 1930-их років.

Він служив в американській армії, досягнувши рангу полковника в частині бойових саперів (,,комбат енджінірс'') та брав участь в американських висадках в Північній Африці, Італії та Франції. Був нагороджений високими американськими військовими відзначеннями за оперативні дії.

Після закінчення війни, св. п. полк. Рибак жив в Ню Йорку та був членом Екзекутиви УККА з рамени Українських Американських Ветеранів. Після переїзду з родиною до Вашінґтону, полк. Рибак працював в інженерній фірмі Дж. Гаймана і деякий час він був головою столичного Відділу УККА та членом ділового Комітету Пам'ятника Т. Шевченка у Вашінґтоні.

Осиротив жінку Ольгу з Задорецьких, двох синів, Василя Ілярія та Марка Романа і сестру Ольгу, замужню за Григорія Солодяна, та дальшу рідню.

Поховано його на військовому цвинтарі в Річмонді, Вірджінія.

ВІДКРИТТЯ АМЕРИКАНСЬКОГО КОНСУЛЯТУ В КИЄВІ НАТРАПЛЯЄ НА ПЕРЕШКОДИ

Київ. — Продовжуючи свої репортажі з Києва, кореспондент ,,Ню Йорк Таймсу'' Крег Вітней, який у числі газети з 1-го грудня ц. р. писав, на підставі розповіді жидівського активіста Владіміра Кісліка, про існування ,,давнього українського антисемітизму'', інформує у газеті з 2-го грудня про труднощі відкриття американського консуляту в столиці України, згідно з раніщим домовленням між ЗСА і СССР про відкриття генеральних консулятів американського в Києві і совєтського в Ню Йорку. Кореспондент Вітней твердить, що совєти вже закінчують ремонт закупленого ними консулярного будинку в Ню Йорку на 91-ій вулиці, а американці ще навіть не мають підписаного контракту, хоч вже мають пообіцяний будинок недалеко собору св. Софії на гірці, з якої добре видно Дніпро. Помимо того, що вже минув рік часу від приїзду до Києва частини американського консулярного персоналу, совєти все ще відтягають з перебудовою будинку, кажучи, що така перебудова триватиме ще принайменше 28 місяців, два рази стільки часу, як нормально перебудовується в ЗСА будинок такого розміру. Крег Вітней каже, що тільки приблизно 12 американсців живе в столиці України й то половина з них студенти, а друга половина урядовці консуляту і його працівники. Дипломати ЗСА живуть в цілковитій ізоляції від совєтського оточення. Більше наближення до совєтського світу мають студенти, які зустрічаються в університеті із своїми колегами. Але все ж таки між совєтськими громадянами і американцями існує, помимо тривання політики детанту, велика бар'єра недовір'я, непорозуміння, бюрократичні перепони. Джефрі С. Вайт, американський дипломат, живе в Києві вже рік часу, але його старання приспішити відкриття американського консуляту не дуже поступили вперед. Вайт й інші дипломати ЗСА не знають, чи за цими перепонами криються якісь політичні мотиви. У міжчасі американці платять 130 долярів денно за бюро і дві кімнати в готелі ,,Москва'' і, як твердить інший американський дипломат Роберт Г. Міллс, ,,ми мусимо, як кожний інший гість цього готелю, здавати управі ключі кожного дня. Це справляє нам, заявив Міллс, великі труднощі, навіть у приготуванні їжі''. Тому декілька дипломатів винаймило собі приватно мешкання по другому боці Дніпра, особливо ті, що приїхали до Києва з родинами. Але навіть і там, у високих мешканевих будинках, американці і британці живуть ізольовано на одному поверсі. Однак, вони мають змогу приготовляти для себе їжу, купувати такі харчі, які їм підходять, але все це робиться через — як каже кореспондент Вітней, — ,,українську дипломатичну службу''. ,,Харчі тут дорогі, — заявила дружина дипломата Евгенія Міллс, — яйця, наприклад, коштують 25 центів штука, а одна цитрина навіть 2 доляри в зимі''.

В загальному американські дипломати сподіваються, що відкриття консуляту не відбудеться скоріше, як в 1979-80 році, як про це інформував кореспондента Ралф С. Портер — 3-ій, який виконує функцію керівника дипломатичної групи в Києві. Консулят охоронятиме інтереси американсців, багато з яких є українського походження, які приїжджають у числі понад 40.000 кожного року в Україну. Кореспондент Вітней закінчує свою чергову розповідь про Київ згадкою про Александра Косіка з Пассейку, Н. Дж. і його дружину Ольгу, совєтську громадянку, які вчаться на курсах танків і живуть у державних квартирах.

Західня Европа сама не встоялася б проти совєтської аґресії — твердить німецький спеціяліст

Бонн. - Манфред Вернер, голова Комітету для військових справ у парляменті Західньої Німеччини, у статті, яка появилася в американському журналі ,,Стратеджік Рев'ю'', твердить, що якщо б Совєтський Союз і його сателіти напали на Західню Европу конвенційною зброєю, то европейські держави Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) не були б спроможні встоятися без значної допомоги з боку ЗСА і мусіли б відступити велику частину території комуністичним агресорам. Щоб запобігти такій катастрофі, ЗСА мусіли б перекинути до Европи велику кількість свого війська, а тому, що це забрало б багато часу, то найбільш ефективним заходом здержати агресію СССР було б вже тепер передати европейським членам НАТО таку тактичну атомову зброю ЗСА як ,,невтронна бомба'', ,,крилаті ракети'' тощо — твердить Манфред Вернер, якого вважають спеціялістом в ділянці військових справ.

Заклик Вернера щодо передачі американської тактичної атомової зброї західньо-европейським союзникам вакликаний фактом, що Совєтський Союз і його сателіти з Варшавського Пакту мають перевагу щодо кількости танків, піхотинців, артелерії тощо. Ряд Американських законодавців і військовиків вже раніше твердили, що Західня Европа мусить одержати американську тактичну атомову зброю, щоб могти успішно протиставитися комуністичній агресії. Ця справа буде напевно обговорена на нарадах міністрів закордонних справ держав НАТО, що відбуватимуться цього тижня в Брюсселі, Бельгія. Секретар оборони ЗСА Гарольд Бровн плянує взяти участь в тих нарадах, а також до Брюсселю прибуде ряд американських спеціялістів щодо різних родів зброї.

Знахідки в Краснолиманському районі

Київська ,,Радянська Україна'' інформує, що молодим археологом клюбу ,,Еврика'' пощастило впоблизу села Іллічівка Краснолиманського району знайти поселення кам'яного віку. Відкрито посудини з кераміки, кам'яні ножі, сокири, наконечники стріл. Експедиція, в якій працювало 50 учнів зі старших кляс із 50-ти шкіл, розкопали також в селі Старий Караван цього ж району поселення епохи бронзи. Крім керамічних посудин, знайдено знаряддя праці стародавніх рільників — кремнійований серп, а також відкопано шматки залізної руди, з якої давні поселенці виробляли фарбу.

В СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ РОБІТНИКИ НЕ МАЮТЬ НІЯКИХ ПРАВ

Москва. — ,,Наші робітничі спілки не обороняють наших прав''; ,,Наші робітничі спілки не дорівнюють західнім робітничим спілкам'';, ,,Наші робітничі спілки не мають ніякої сили'', — так заявили один по одному в розмові з американськими кореспондентами не політичні дисиденти, а звичайні робітники, мешканці Москви. На запит кореспондентів, що діється, якщо совєтські робітники просять підвишки, нарікають на порушення законів їхньої безпеки під час праці, чи на корупцію поміж їхніми працедавцями, робітники цієї зростаючої групи, що їх очолює 45-річний вуглекоп Владімір Клєбанов, відповіли, що іноді їх ображають, часами напоминають, а то й звільняють з праці, а якщо і це не допомагає — запроторюють до закладів для умово хворих, караючи тільки за те, що вони наважилися нарікати.

Робітники — інформує кореспондент ,,Ню Йорк Таймсу'' Дейвід Шіплер у виданні цієї газети за середу 2-го грудня, — бажаючи бути льояльним до совєтського уряду, спочатку повідомляли про всі ці недотягнення і порушення кожну можливу совєтську агенцію і Комуністичну партію, аж вкінці, не знайшовши ніде порятунку, рішили довести це до відома західній пресі. Робітники також підкреслювали, що таке погане трактування робітника не тільки в Москві, але скрізь в Совєтському Союзі. З тієї причини можна щоденно зустріти сотні робітників в кімнатах ЦК Комуністичної партії, в бюрі прокуратора чи в залі Верховної Ради: всі вони приходять туди з вірою, що вищі урядові чинники вийдуть назустріч їхньому проханню.

Владімір А. Клєбанов, керівник зміни в копальні вугілля, має постійні турботи з безпекою людей. Це діється через нереалістичний плян совєтського уряду ,,перевиконати'' норми праці, що й заставляє вуглекопів працювати не шість, а дванадцять годин денно. В результаті робітники перевтомлені, менш обережні — трапляються випадки смерти і гине від 12—15 вуглекопів річно, а поранених нараховують поміж 600-700 людей. Уряд мовчить про випадки смерти і відмовляється перевірити справу. Тільки за те, що Владімір Клєбанов нарікав на умовини праці, його після 16-річної праці звільнено і запроторено до закладу для умово хворих на 4 і пів року.

Надєжда Курякіна працювала кельнеркою у Волгоградському ресторані, що ним завідує місцева ,,ячейка''. Завваживши, що адміністратори ресторану крадуть посуд, складаючи вину на кельнерок, що вони, мовляв, б'ють посуд, ще й відтягають їм за те з платні, вона спочатку пробувала писати листи, але не одержавши відповіди, висловила своє негодування на відкритому мітінгу ресторанних робітників. Її звільнено з праці, а її муж також втратив працю. Коли Н. Курякіна звернулася до секретаря партії Волгоградського району, в якого вона працювала 20 років, він навіть не хотів її бачити, ані не хотіли чути її нарікань вищі урядові чинники у Москві. Вона втратила свою пенсію і не могла знайти ніякої праці з тієї причини, що в її робітничій книжечці зазначено причину її звільнення.

Анатоль Н. Позняков, епілептик, який працював слюсарем за 75 рублів (приблизно 103 дол.) місячно в московськім Інституті біохемії, попросивши підвишки, почув образливі слова; це ж саме сталося, коли він звернувся до місцевої ,,ячейки'', де сказали, що він ,,правдоподібно забув, що призначенням в його житті є їсти із свинського корита''. Дальші протести Познякова спричинилися до втрати праці. Маючи 39 років, він отримує 28 дол. місячно хворобового і живе на пенсії матері, тобто приблизно 62-ох дол. місячно. Це не вистачає на життя, тому він звернувся до Академії Наук, де йому відповіли: ,,Якщо можеш — живи, коли ні — вмирай''.

Таких зловживань правами робітників — сотні, враховуючи і те, що на тих робітників, які нарікають на умовини праці, примушують інших складати фальшиві свідчення, коли ж ці відмовляються, їх звільняють з праці, або запроторюють до закладів для умово хворих, в легших випадках присуджують від 10-ох до 15 день в'язниці за ,,хуліганство''.

Справа приїзду Сахарова на конвенцію АФЛ-СІО все ще обговорюється на сторінках преси

Москва. — Ройтер інформує, що академік Андрей Сахаров зайняв становище до фантастичних пояснень совєтських урядових чинників щодо запрошення його на Конвенцію Американської Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Організацій. Сахаров заявив групі західних кореспондентів, що коверта з запрошенням АФЛ-СІО спочатку була ,,пропала'', але після протестів і піднесення тієї справи на Европейській Конференції в Београді, совєтська пошта доручила оригінальну коверту від АФЛ-СІО, але в середині коверти, замість запрошення знаходились рисунки доісторичних звірів дінасаврів, вирваних з якогось англійського журналу. Минулої неділі, 27-го листопада, надійшла друга коверта від робітничої спілки разом з офіційним запрошенням і була доручена Сахарову, помимо того, що совєтська пошта нікому не доручає листів в неділю. Коли д-р А. Сахаров заніс запрошення до бюра віз, йому сказано, що бюро полагоджує справи виїзду тільки на підставі індивідуальних запрошень, а не запрошень від організацій. Вкінці прийшло індивідуальне запрошення від президента АФЛ-СІО Джорджа Міні і академік Сахаров пішов з ним знову 1-го грудня до еміґраційного бюра. Цього разу урядовець дав йому два коплети друків, кожний по 8 сторінок, для виповнення і сказав принести 6 фотознимок, переклад запрошення Джорджа Міні, писану заяву дружини Сахарова, що вона не противиться такій поїздці, і рекомендацію від працедавця. Академія Наук, яка була раніше працедавцем А. Сахарова, відмовилась таку рекомендацію видати, базуючи свою відмову тим, що Сахаров анґажується в недозволеній роботі. Сахаров заявив кореспондентам що рішення Академії запало мабуть після консультації з органами КҐБ. Він додав, що на цьому не закінчилось його старання про поїздку до Сан Франсіско, бо він таки заніс до паспортного бюра виповнені форми і жадатиме полагодження його справи.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чергова провокація КҐБ

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" помістив у числі газети з 1-го грудня ц. р. на першій сторінці великий репортаж свого московського кореспондента Креґа Вітнея, у якому автор, спираючи свої інформації на розмові з жидівським активістом Владіміром Кісліком, жителем Києва, згадує про трагедію Бабиного Яру, у якому німецькі нацисти розстріляли 100.000 жителів України, з яких велику частину становили особи жидівської національности, і рівночасно про існування „давнього українського антисемітизму", який він ввесь час зв'язує з нацизмом, про все ще триваючу „ненависть" українського населення до жидів, про „упередження" українців, про Україну, яка, на думку Кісліка, все була частиною російської імперії, на якій „примусово поселювали жидів" ще від часів цариці Катерини II, про 152.000 жидівського населення, яке живе у страху перед „українським антисемітизмом", про антижидівські статті в підсовєтській пресі, писаній українською мовою, та про інші страхіття, серед яких, мовляв, приходиться жити жидам в Україні. Інформація Вітнея переповнена назвами „Україна", „український", „українські газети" тощо і вже тому викликає підозріння тенденційности автора чи його інформатора. Якщо йдеться бо про прихильні для українців інформації, то Київ часто називається „російським" містом, а українців „росіянами".

Не можна б сказати, що Владімір Кіслік не познайомлений з українською проблематикою і провокативними підходами КҐБ, якщо йдеться про штучне створювання антисемітизму, не тільки в Україні, але також в інших республіках СССР, а також в сателітних країнах. Він же людина з високою освітою, свого часу працював на засекречених проєктах в Уральському районі, зустрічався і зустрічається з багатьма особами, які раніше, як і він сам, були піддані КҐБівським шиканам і провокаціям. Можливо, що Владімір Кіслік не забув ще хуліганських нападів на жидівських активістів літом 1975 року, від яких він сам тоді постраждав і які, як пізніше виявилося, були організовані органами КҐБ. Кіслік якраз тоді повернувся був з подорожі до Москви, де він намагався одержати дозвіл на виїзд до Ізраїля. Вечором його перехопили „хулігани", які побили його до непритомности і при тому кричали: „ми покажемо тобі, жидівська мордо, московські подорожі". Ці ж самі „хулігани" напали опісля ще на інших жидівських активістів, наприклад, Олександра Фельдмана, також жителя Києва, а в Москві на Владіміра Слєпака, Александра Лунца, Льва Когана та інших. Розуміючи, що основною причиною еміграції жидів до Ізраїля є відродження жидівського націоналізму, комуно-московські народовбивці намагаються зупинити цей процес, не гребуючи жадними засобами, включно з насильством та, зокрема, всілякими провокаціями, у винахідливості яких вони не мали в минулому, не мають сьогодні і навряд чи матимуть у майбутньому якого конкурента.

До таких провокацій — можна б сказати — сама напрошується розповідь київського жидівського активіста Владіміра Кісліка кореспондентові „Ню Йорк Таймсу". Відомо ж бо, що постійно поліпшуване взаємовідношення між жидами й українцями та поступово наладнувана співпраця між ними в боротьбі проти спільного комуно-московського ворога, є одною з найбільш болючих „кольок в боці" комуно-московських поневолювачів. На це вказують постійні виступи совєтських пропаґандистів проти „спілки українських буржуазних націоналістів із сіоністами" з одного боку, а постійне підюджування українців проти жидів і жидів проти українців з другого боку. Очевидно, що всілякі провокації становлять в цій акції головну зброю.

Є багато причин, які підказують, що до таких провокацій КҐБ належить і розповідь Владіміра Кісліка, про яку мова. Це ж бо цілком ясне, що майже однодушні не тільки заперечення наявности будь-якого антисемітизму в сьогоднішній окупованій комуно-московськими людоненависниками Україні, але й цілком навпаки, твердження про скріплювану дружбу між жидами й українцями та співпрацю між ними і взаємну допомогу, про що свідчать нові жидівські еміґранти зі Совєтського Союзу, найбільш промовистим речником яких можна вважати д-ра М. Штерна, отже цілком ясно, що КҐБ робить і робитиме все можливе, щоб такому розвиткові протиставитись. Жалко тільки, що у випадку, про який мова, на можливість такої чергової провокації КҐБ не звернула уваги така серйозна газета, як „Ню Йорк Таймс" та її кореспондент з Москви.

Папа Павло УІ прийняв Ґерика на спеціяльній авдієнції

Рим, Італія. — Папа Павло УІ, голова Католицької Церкви до якої належить понад 600 мільйонів католиків, прийняв на [illegible] грудня [illegible] верховоду генерального секретаря польської Компартії Едварда Ґерека, який прибув до Італії з офіційною візитою, шукаючи в Західній Европі економічної допомоги і вигід[illegible] торговельного обмі[illegible]ня. Червоний ватажок Польщі, населення якої складається з 80 відсотків католиків, розмовляв з Папою понад 80 хвилин і, після розмови у Ватикані заявив, що „ми створили таку систему в державі, в якій немає конфліктів між Церквою і державою. Все чого ми хочемо, — додав Ґерек, — це працювати спільно для здійснення наших національних інтересів" Едвард Ґерек, який [illegible] з Папою Ґерек заявив, що він шукає також моральної піддержки для польського народу. Папа Павло УІ в заміну зажадав повної свободи для Католицької Церкви [illegible] Польщі [illegible] розмови з Папою Павлом УІ до Варшави. Раніше Папа зустрічався також з іншим комуністичним верховодою, Яношом Кадаром, генеральним секретарем мадярської Комуністичної партії. Після розмови Папи з Ґереком не проголошено жадного комунікату.

Я. Татомир

ФРАНЦУЗЬКИЙ ІСТОРИК ПРО УПА

(Ronald Gaucher, "Opposition in the USSR, 1917-1967", Fund & Wagnalls, New York, 1969.)

Правду про змагання українського народу до волі і правду про злочини, поповнені і поповнювані на Україні Москвою, всіляко намагаються закрити перед світом совєтські поневолювачі-народовбивці, на жаль не без успіху. Проте, ця правда час-від-часу таки продістається на світло денне, як це наглядно доказує історична праця французького письменника й історика Ролянда Ґошера „Опозиція в УССР". У цій великій і блискучо написаній праці, яка передає й аналізує історію большевицької революції і яка реєструє протибольшевицькі і протимосковські рухи в УССР після 1967 року, автор говорить теж багато про Українську Повстанську Армію та про українських політичних в'язнів у московських концтаборах.

Праця Ґошера заторкує теж наші визвольні змагання 1917—1920 рр., але дуже побіжно і з деякими помилками.

На англійську мову переклав цю працю знаний перекладач з французької і російської мов, Карло Лям Маркман.

Велику вартість книги Ґошера обнижує одна коротка примітка перекладача на 20-ій сторінці, в якій він „пригадує", що брати Петлюри були провідниками загальновідомих чорносотенців і були відповідальними за погроми в Україні, аж поки вони самі не були вбиті??! Крім цього, перекладач перекрутив деякі прізвища у книзі Ґошера, назви підпільних журналів і т. п.

„Незвичайна історія"

Немає прецеденсу для незвичайної історії УПА,— каже автор. Вона почала своє існування у боротьбі з німцями, які окупували Україну. Коли німці відступили, УПА почала боротьбу проти червоної армії і НКВД. Друга світова війна скінчилася, але УПА вела боротьбу дальше. Вона мала проти себе не тільки могутній поліційний і військовий апарат Совєтського Союзу, але теж поляків і чехів. Ніхто не допомагав Українській Повстанській Армії, каже автор, і з малими виїмками ніхто на Заході навіть не знав про ці одчайдушні і розпачливі змагання, які мимо цього продовжувалися роками.

Перші Курені УПА були створені в осени 1942-го року. На початку 1943-го року УПА почала свої перші операції: саботажі, екзекуції ґестапівців, напади на залізничні шляхи і т. п.

Автор згадує про смертельне поранення високого нацистського достойника Віктора Лютце у травні 1943-го р., про вбиття одного з найвизначніших совєтських військовиків, головнокомандуючого армії, генерала Ватутіна у 1944-му р., про вбивство відомого польського генерала Сверчевського у 1947 р. Автор говорить теж про рейди поодиноких відділів УПА у Київщину, через Словаччину і Бесарабію до Одеси і аж у Східню Прусію для нав'язання контакту з литовськими підпільними організаціями.

Ґошер згадує про брехливу пропаґанду, якої вживали проти УПА нацисти і москалі. Він цитує німецьку летючку з 1944 р., у якій сказано, що ОУН є у контакті з жидами у Кремлі і тому мусить бути знищена. У тому часі Хрущов говорив у своєму зверненні (з 12-го червня 1944 р.) що бандерівці запродали себе Гітлерові і допомагають поневолювати,... „нашу Україну..."

Автор говорить про намагання УПА організувати спільну визвольну, протимосковську боротьбу усіх поневолених Москвою народів. Зусилля згуртувати поневолені народи у „третю силу", спрямовану проти двох ґіґантів, були засуджені на невдачу, каже автор, з причини браку допомоги західніх держав, та хоча ці зусилля, через історичні умовини того часу, скінчилися невдачею, вони, каже він, спиралися на солідних основах, які ще й сьогодні є гідними уваги.

Після відступу німецької армії, УПА була, каже автор, потужною повстанською армією, добре зорганізованою і добре забезпеченою зброєю, що її покинули втікаючі німці. УПА мала теж власну продукцію вибухових матеріялів.

Ґошер каже, що УПА мала власні друкарні і видавала не тільки летючки, але теж часописи і журнали. Він згадує про 360-сторінковий рідручник УПА „Практичний підручник підпільної боротьби". Автор каже, що УПА мала теж власні радіовисильні.

УПА мала, каже Ґошер, знаменитл зорганізований Червоний Хрест і багато підземних шпиталів.

Шпиталь, який перемінився у твердиню

Автор розказує про один з таких підземних шпиталів, на основі вісток про цей шпиталь у польському комуністичному часописі „Ґлос Люду": коридори й операційні залі були понад тридцять стіп під землею. Коли цей шпиталь відкрито, він перетворився у твердиню. Лікарі і медсестри боролися до останнього набою й усі згинули у бою або поповнили самогубство.

Тепер пишуть багато про підземні влаштування вєтконґів, каже автор, але такі самі підземні влаштування, каже він, були в Україні 20 років раніше, але про те ніхто не писав на Заході і про те майже ніхто не знав. Цілий світ, каже автор, вперто прикривав героїчну боротьбу УПА плащем мовчанки. І навіть тоді, коли західні держави змінили свою думку про „демократичність" Москви і коли почалася холодна війна, УПА не одержала від Заходу, ні матеріяльної, ні моральної допомоги.

Багато місця автор присвячує українським політичним в'язням у московських концтаборах. Говорячи про дух спротиву в'язнів у тих таборах, автор ставить на перше місце українців, а зокрема бувших вояків УПА. Він каже, що одна категорія в'язнів приходила у концтабори з виїмковою волею боротися: українські націоналісти. Вони боролися з крісами у руках проти німців, проти большевиків і проти поляків. Вони втішалися попертям свого народу. У цій боротьбі вони привикли повинуватися наказам своїх провідників і вони вживали усі можливі форми нелегкої боротьби, спрямованої до точно очеркненої цілі: незалежности України. Це було причиною, що ця ґенерація була наснажена іншими ідеями, каже автор, як селяни у 1929—33 роках, які незорганізовано спротивлялися відборові їхньої землі і творенню колгоспів. Ці селяни не мали ясної політичної мети. Члени УПА дуже добре знали, каже Ґошер, за що вони боролися.

Одним із засобів, що їх адміністрація таборів уживала для того, щоби держати політичних в'язнів під контролею, був терор кримінальних злочинців та шпигування таборових донощиків. Українські політичні в'язні, бувші вояки УПА, завдяки своїй зорганізованости і рішучості, успішно ліквідували терор злочинців і шпигування донощиків, деколи прямо ліквідуючи злочинців і донощиків фізично.

Автор, базуючись на споминах бувшого в'язня

(Закінчення на ст. 3-ій)

Володимир Янів

ДОВКІЛЛЯ ТА ЛЮДИНА — ВЧОРА Й СЬОГОДНІ

(1)

Від редакції: Український Вільний Університет улаштував спільно із Штуттгартським Університетом дві науково-викладові сесії у актуальній сесії н. т. „Завтрішнє Довкілля". Перший вечір відбувся в четвер, 17 листопада, таки в приміщеннях Штуттгартського університету, а другий в гімназійному центрі у Остфільдерн біля Штуттгарту, в п'ятницю, 18 листопада ц.р. Нижче друкуємо в перекладі з німецької на українську мову відповідне слово до цього вечора, яке сказав автор, з титулу свого посту ректора УВУ. Містимо його з огляду на актуальність порушеної проблематики.

Проблема довкілля цікавила людство споконвіку. Вона належить незаперечно також до найважливіших питань сучасности. Первісно йшлося про перевагу природи — із таємними, непроникненними пралісами, з безграничними, зрадливими мочарами, з хижими звірятами, із загрозливими стихіями: морозами й жарою, повенями й засухою, з хмароломами у супроводі лискавок та громів. Слаба людина почувала себе загроженою звідусіль, — вона була безборонна. Тоді зачався нещадний змаг почерез довгі тисячеліття: людина прорубувала в пралісах стежини, спинювала дикі води, висушувала болота, будувала канали й діравила гори. Сьогодні хижих звірів заслано у зоологічні парки, чи охоронюється їх від винищення у заповідниках. В хмаросягах людина почуває себе забезпеченою від негоди, безпечною віч-на-віч стихійних катастроф. Людина тріюмфує, як переможець, сьогодні — навпаки, природа є загрожена.

Але ж це була насправді Пиррова перемога із злощасними наслідками: Питання довкілля тривожить людину сьогодні знову, хоч і з іншого погляду: Безплянова виничущуюча, грабіжницька господарка ставить перед нею тривожливе питання вичерпування природних багаств, так різко усвідомлене у кризі, спричиненій стриманням довозу нафти. Змінений доосновно пейзаж втратив незаплямовану красу первісної свіжости, людина дуситься в затроєнім повітрі в мертвеччині великих міст. Людина вправді почувається безпечнішою, але навряд чи щасливішою, і будуччина уявляється їй знову у загрозливих барвах!

До довкілля належить також САМА людина, — як приятель чи ворог інших. В пралісах становила вона нерідко додаткову загрозу. Як додаткове джерело загроз непокоїла вона співжителів ще більше. Щодо людини в довкіллі, чи як частини довкілля, створилася також своєрідна „коперніканська" революція, коли людина із загроженої істоти перемінилася у своєрідний центр. Вправді, вона почувала себе як „подобіє Боже" в певній мірі й раніше вже, як „центр світу", але ж від людини було щось могутніше: власне Бог, якого людина була тільки відбиттям. За своїм сьогоднішнім відчуттям, „модерна" людина стоїть САМА в центрі всіх створінь і цілого всесвіту: чи ж вона не здобуває ракетами зорі, як уже добилася на місяць? В багатьох, — і чи не в більшості! — почуття всесильности усунуло Бога. Віра у власні сили, — у всемогутність „раціо" (розуму) не знає ніяких меж! Але ж це призводить до вагомих наслідків: Колишній дух солідарности в боротьбі з перевагою сил природи уступив перед неопанованим індивідуалізмом, з претенсіями на власну всемогутність і з оманним заложенням про „повнолітність" (тобто зрілість на рішення) кожного. Сьогодні не робиться різниць між філософом, ремісником чи воїном (щоб пригадати „клясичний" поділ старовини). Число заступило сьогодні інтелект. Споводне вивищення індивідуума (одиниці) як такого, знищило насправді індивідуум (одинницю) як індивідуальність, як особовість! Індивідуальність розплинулася в масі буцім то рівних, при чому прилюдна опінія, спритно керована сьогоднішніми комунікаційними засобами (пресою, радіомовленнями і телевізією) заглушує всяку здорову критику, чи перестороги сучасних Касандр, що віщують лихо...

(Продовження буде)

Леся Лисак-Тивонюк

ТЕЛЕФОН

Чи уявляємо собі ми, що привикли до телефону, як воно було б, коли б його нагло не стало? Ми, які хвилюємося, коли бажана лінія довго зайнята (— а у нас пильна справа —) або що гірше, ніхто не відповідає на телефон? Для багатьох з нас телефон став більшою конечністю від авта. Не дай, Боже, якогось нещастя, людина без телефону безпомічна. А що вже казати про хворих, самотніх людей, для яких телефон є єдиною надією, що на поклик хтось таки прийде до них з рятунком.

Це не рекляма, бо авторка цих рядків не має уділів у телефонічній компанії. Мав їх зате власник хати, у якого по приїзді з табору „діпі" до Америки винайняли, по великій протекції, мешкання. Він мав аж два телефонні апарати: внизу, де жив, і у винайнятому мешканні, яке стояло пусткою. У мешканні не було „ані трісочки", та на підлозі вилискував новенький телефонний апарат. Господар хотів його зразу забрати, мовляв „він вам непотрібний і не маєте грошей за нього платити", та мати й донька, глянувши на себе, вирішили: „хай залишиться, будемо вам за нього платити". Платити, коли в хаті не було ані стола, ані крісла, не кажучи про ліжко! Та трохи устаткування дали з милосердя добрі люди, дещо купилося згодом у крамницях, де продавали старі речі... Блискучий телефон піднесли за якийсь час з підлоги й поставили на старому, хиткому столику.

Та люксус — телефон скоро себе виправдав. По втраті праці готелевої замітачки, телефонувалося в справі оголошення „кращої праці" на т. зв. „housework". Ламаною, бо ламаною, ще тоді мовою, але договорилися. Коли петентка на посаду домашньої помічниці (вдома це називали просто „служниця") поїхала показатися працедавцям, зразу після її повороту до хати задзвонив телефон: „приїжджайте завтра вранці до роботи". Цей сам телефон допоміг знайти згодом ще кращу працю у крамниці з меблями. Не хочеться згадувати, що телефон врятував від каліцтва, а може й смерти з рук садиста...

У крамниці з меблями телефон став спричинником гумористичної події: шеф доручив подзвонити до забезпеченевої фірми, яка звалася „Джан Генкок Компані". Сказав, що число знайдеться без труду у телефонічній книжці. І пішов собі. — Найкраще полагоджувати справи із самим власником фірми — вирішила новоспечена помічниця, і коли відозвався голос телефоністки з бюра, заявила: „Попрошу до телефону містера Генкока!"

Телефоністка хвилину мовчала, а відтак дуже лагідно промовила: „Містер Генкок помер понад сто років тому. Чи бажаєте говорити з представником нашої фірми?"

Мені досі дивно, чому її голос звучав так лагідно, без тіні насмішки, чи сердитости, що хтось дозволяє собі на дурні жарти. Мабуть, це була добра душа, яка по акценті впізнала, що має до діла з кимось непоінформованим. Зате „новоприбула" зразу позичила підручник історії ЗСА і визубрила напам'ять, ким був славетний містер Генкок!

Тепер на праці у департаментовій крамниці телефон майже не вгаває. Шкода тільки, що здебільша чути знервовані, нетерплячі, роздратовані голоси. Наприклад: „Я вчора купила у вас такий то товар, нині вже десята ранку, а ви ще не доставили!" Після того довга, безперервна хвиля нарікань. Пробується заспокоїти виясненням, та нетерплячий голос кричить: „Never mind! Я не маю часу вас слухати, бо бачу через вікно авто з доставою і дзвонять до дверей!" Слухавка з тріском падає. Зідхаю з полегшею...

В хаті є теж телефон, та він тепер здебільша мовчить. Тільки зрідка відзивається у ньому голос когось, хто не забув і не є „перевантажений особистими справами"... Появляється сумна усмішка, коли людина біжить до телефону й чує у відповідь „wrong number". Або пропозицію когось зовсім незнайомого, який хоче прийти й обладнати хату". (Раджу бути обережним з такими „офертами"!)

Правда, були місяці, коли телефон і на праці, і в хаті, зайво шпигав пригадкою, що вже ніколи більше не почується голосів найближчих і найдорожчих. Зайво пригадував страшну самотність. Проте, без телефону, у якому вряди — годи можна почути якесь привітне слово, було б ще гірше.

У недавніх добрих часах, коли в хаті ще була радість та надія, постав може індивідуальний, зате теплий звичай: починаючи від Свят-Вечора почерез Різдвяні Свята аж до Богоявлення, підносячи слухавку, казалося не „галло", але „Христос народився". Дарма, що інколи бували і помилкові поклики, і ті, які не розуміли української мови. Звичай цей збережеться в самотній хаті і цього року.

Михайло Коцюбинський

ЗГАДКИ ПРО РОМАНА СЕМБРАТОВИЧА

(3)

— Ідіть додому. Я знаю, що у вас є пильна робота.

— Е, то нічого, якось дам собі раду. Побіжу хіба на хвилинку навідатись, як там жінка...За пару годин побачимось.

І він їхав на другий кінець міста, а за дві години знов вертався до мене.

Раз якось ми поїхали з Сембратовичем до Шенбрунну. Був прегарний, теплий весняний день. Блукаючи чудовими алеями королівського парку, ми звели розмову на те, як Сембратович працює. День у нього був поділений на години, і кожна година мала своє призначення: перегляд часописів, редакційна праця, коректа, ділові візити. А знайомості в крузі німецьких журналістів у нього буди дуже широкі.

— Найбільше часу займає мені листування з європейськими ученими та літератами. Мене попросту засипають листами. Тому потрібна історична справка, той прохає пояснити якесь місце з статті в „R(uthenische) R(evue)", інший знов хоче мати якісь потрібні йому інфор[illegible] [illegible]повідати широко й докладно, а це потребує часу, бо збути такого ученого кількома словами я не можу. Часто на одну одповідь присвячую 3-4 години. Пишеш інколи цілі статті. Інакше бути не може, бо такі листи, не менше як друковані статті, підтримують інтерес до нашого народу в європейській журналістиці. Роботи маю багато, може, навіть забагато, як на одну людину. Опріч того, всього, мушу ще заробляти на стороні, посилаючи дописи до німецьких часописів. Те, що маю з „R(uthenische) R(evue)", невистачає мені, бо у Відні життя дороге, а до того і вдома нещастя, як знаєте. Часом так мені тяжко, що ледве здержуюсь од спокуси, аби не піти куди до іншої редакції. Маю вже кілька пропозицій, що забезпечують мені добрий заробіток. Та чоловік усе думає: нехай, почекаю ще, потерплю, жаль кидати розпочату справу, хоч вона приносить більше колючок, ніж рож...

В Шенбрунні нас захопив дощ. Вертаючись до міста, ми таки добре промочили ноги. Сембратович став ще блідішим, покашлював, поскрипував. Я боявся, що він застудиться, і намовляв швидше йти додому, але він нізащо не хотів покидати вулиці.

— Я так рідко позволяю собі одірватися од роботи, що таке dolce far niente справляє мені правдиву приємність. Нічого мені не буде злого, я ще скоро не вмру...

За кілька день я виїхав з Відня. Вертаючись з своєї мандрівки в початку червня, я знов заїхав до Відня. Сембратович був якийсь блідий, втомлений, покашлював і все марив про подорож на південь: там він сподівався одпочити та набратись сил. Жінка його трохи поправилась, встала з ліжка, і я міг на сей раз заглянути до нього в хату. Жив він доволі далеко від центру, на Gersthoferstrasse, в чистенькому, гарному помешканню. Там же була й редакція „R(uthenische) R(evue)". Саме тоді, коли я зайшов до Сембратовича, од нього вийшов якийсь іспанський романіст (назвиська зараз не пригадаю), що дуже зацікавився історією Мазепи і за поміччю Сембратовича шукав потрібних до нового роману матеріялів.

Пам'ятаю, з якою радістю показував мені Сембратович листи відомих європейців: Б'єрнстьєрне Б'єрнсона, Бравнінга, Герца і інш(их). Особливо порушили нас сердечні листи шведського публіциста і посла до парляменту Адольфа Гедіна. Хворий, спаралізований дідусь лівою рукою писав довгі листи олівцем, повні зацікавлення і щирого співчуття до тяжкої долі України.

Я знов пробув у Відні кілька день, і ми сливе не розлучались з Сембратовичем. Він надзвичайно цікавився сучасним рухом на Україні (російській) і випитував у мене найменші подробиці. Здавалось, він більше живе нашими справами, ніж ми самі. Він признавався, що його щось тягне на російську Україну, та слабість жінки не дозволяє йому покинути її хоч би на недовгий час.

В кінці липня він був уже на півдні, в Льоврані, а 15 серпня писав до мене звідти: „Дуже нездужаю на біль голови, це раз гадав, що треба буде збожеволіти. Моїй жінці трохи ліпше, але я почуваю себе не дуже добре".

Тоді ж він прислав мені свою останню працю про Україну — велику брошуру п(ід) з(аголовком) „Das Zarentum im Kampfe mit der Zivilization" і дуже цікавився, яке враження вона зробить на Україні.

Останній лист Сембратовича до мене помічений 25 жовтня. Лист був писаний в ліжку. Я ледве пізнав його руку, так тяжка хвороба змінила його письмо. По плевриті він переніс запалення легень, що скінчилося сухотами та завело його, молоду 30-літню людину, до могили. Але лежачи навіть на смертельному ложі, він не забував дорогої йому справи і жалівся мені: „Почавши від серпня, ми не дістали з України ані одної дописи. А нам треба особливо дописей з поля історії, літератури та біжучих вістей".

За два місяці його не стало.

Але він стоїть у мене перед очима, з його блідим прозорим обличчям, допитливим поглядом, з його рухливістю та темпераментом справжнього журналіста, готового кинутися в бій в обороні дорогої для нього ідеї. І мені трудно погодитися з думкою, що того всього нема вже, що все те поглинула земля, байдуже, холодно, як щось непотрібне...

Та хоч зірка впала, за нею лишився довгий блискучий слід...

Чернігів
Січень 1906 р.

(Кінець)

ФРАНЦУЗЬКИЙ ІСТОРИК...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

сибірських таборів Йосифа Шольмера, подає, що більшість доносщиків були — москалі. Між москалями, каже він, було багато переконаних комуністів, які мимо ув'язнення не втратили своєї льояльности до влади. Багато з них були, наприклад, проти страйків у таборах і проти всякого непослуху. Для них непослух у таборах був чимось неімовірним. Автор повторює за Шольмером, що кожний табір був „мініятюрним Совєтським Союзом'' і його „уряд'' старався домінувати над в'язнями при допомозі москалів.

Героїзм українських жінок

Автор говорить, на основі свідчень очевидця-мадяра д-ра Воркуні, що під час великого страйку у Кінгірі у 1954-му році знову українці були у проводі. У квітні 1954-го року адміністрація таборів прислала до табору 600 злочинців із наміром ужити їх проти політичних в'язнів. Провід політичних в'язнів договорився з провідником злочинців і злочинці станули по стороні політичних в'язнів у їх намаганнях вибороти кращі умовини у таборі. Дня 16-го травня в'язні проламали огорожу між чоловічим і жіночим табором і відтоді 4500 мужчин і 3500 жінок спільно змагалися за більш людські умовини у великому таборі.

Українські жінки були дуже активними, каже автор. Вони поширювали летючки, і коли прийшла облога табору військами НКВД, вони будували барикади, робили „коктейлі молотова'', опікувалися раненими.

Після кількох менших атак на табір відділів НКВД у другій половині травня, під час яких згинуло кількасот в'язнів, у тому 100 жінок, прийшла велика атака на табір у ночі із 26 на 27-го червня, у якій вжито танки та 2.000 енкаведистів. Ранених в'язнів енкаведисти добивали багнетами. Тоді 500 українських жінок і дівчат, каже автор, пішли у протинаступ. Держачися за руки, вони йшли тісними лавами на танки. Вони правдоподібно сподівалися, каже автор, що водії задержать танки. Танки не задержалися, вони переїхали через цю людську масу й оставили за собою розм'яджені тіла...

Здається, що цих 500 українських жінок і дівчат свідомо йшли на певну смерть, бо навіть якщоб танки були задержалися, за ними йшли енкаведисти, котрі, каже автор, безупинну стріляли з автоматичної зброї.

Своєю найвищою самопожертвою і своїм найвищим героїзмом, п'ятсот українських жінок дали своєму народові безцінну історичну вартість. Величі тієї самопожертви, і її історичного значення ми ще далеко вповні не усвідомлюємо собі...

Із багатого матеріялу про український резистанс, поданого у книзі Ґошера, варто ще згадати один протест українських студентів проти русифікації. Автор передає події, зв'язані із цим протестом, на основі свідчень бувшого професора Харківського університету, Александра Ратгавза, який мав змогу переїхати до Ізраїля у 1962-му році.

„33''

У 1951-му році, ще за життя Сталіна, українські студенти Харківського університету відмовилися здавати іспити в російській мові. Тоді 800 із них переслідувано, багато вивезено на Сибір, а 33-ох, після закритого „суду'', розстріляно. Десять років після того проф. Ратгавз був у Києві і йшов відвідати ректора Київського університету. Це було 23-го травня 1961-го року. Перед університетом Ратговз побачив поліційні авта. На коридорі університету була поліція, а під стіною стояв довший ряд студентів із піднесеними угору руками. Енкаведисти перевіряли, чи на руках тих студентів немає слідів чорної фарби. Причиною того слідства було те, що на стінах, долівках, і навіть підвалах семи будинків університету була намальована чорною фарбою цифра „33''. Проф. Ратговз оцінював, що у тому малюванні мусіло взяти участь щонайменше сто студентів. Символ „33'' появився у тому часі теж на стінах університету у Львові.

Ми повинні подбати, щоби книга Ґошера була не тільки у кожній українській хаті, але теж в кожній публічній та шкільній бібліотеці в Америці і Канаді.

В Гарварді...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

опубліковано ряд соціологічних статтей.

Треба, одначе, ствердити, що наше суспільство та його провідники замало обзнайомлені з надбаннями наших суспільствознавців. Рекомендується, щоб результати цієї конференції і попередніх публікацій були відповідно використані нашими молодечими, братськими, шкільними та іншими організаціями.

Подібно, як попередня конференція про економіку України, конференція соціологів підтвердила доцільність підходити до українознавчих тем методами, що є зрозумілими та сприємливими американському науковому світові. Крім згаданого повище імпозантного числа доповідачів; на обговорюваній конференції було також заанґажовано 12 експертів у ролі предсідників сесій та коментаторів.

У товариській вечірній зустрічі взяв участь директор УНІГУ, професор історії України О. Пріцак. Присутні учасники та гості в числі коло 50 осіб мали нагоду висдухати та продискутувати погляди відомого знавця етнічних студій, проф. Оскара Гендліна, про можливість дослідів над малими етнічними групами в Америці.

Святкування 25-річного ювілею 24-го Від. ООЧСУ на півдні Чікаґо

Хоча староримський афоризм каже, що „часи міняються, а люди міняються в них", однак ця влучна філософська думка не цілком стосується всіх людських середовищ без вийнятків.

Хоча скромним прикладом, нехай послужить урочистість святкування 24-им Відділом ООЧСУ на півдні Чікаґо ювілею свого 25-річного існування. Імпреза, хоч невеличка й скромна, однак зворушлива своєю ідейністю.

В неділю бо, 16-го жовтня ц.р., в залі української католицької парафії св. Йосафата у Манстері, Інд. зібралася громада членів, симпатиків та гостей 24-го Відділу ООЧСУ, який засновано в 1952 році, щоб відсвяткувати чвертьсторічний ювілей існування тієї клітини організацій Українського Визвольного Фронту в Америці.

Колись, у початкових роках існування нашого Відділу, було нас більше, тому й діяльність наша була імпозантніша. Спільно з Осередком СУМА ім. Крут, що заснувався в тій околиці міста в 1950 році, наш Відділ ООЧСУ придбав власну домівку. Крім власної програмної діяльности ООЧСУ, наш 24-ий Відділ скоординував свою працю з діяльністю Осередку СУМА: ми заснували спільну касу СУМА-ООЧСУ, що нею адмініструємо спільно.

Багато членів нашого Відділу беруть постійну участь у праці Осередку СУМА, наші члени були активні в рядах членства Осередку, а наші діти — членами сумівського юнацтва. Спільними зусиллями організуються національні імпрези, спільно беремо участь у загальногромадських імпрезах та діях ОУВФ Чікаґо. Відомий жіночий хор СУМА-ООЧСУ „Чайка– став нашими гордощами. В Управі Осередку СУМА ім. Крут працюють наші члени Відділу ООЧСУ — і навпаки.

Ювілейну імпрезу започатковано молебнем у намірені українського народу, що його відслужив о. крилошанин М. Возняк. Після молебня всі присутні подалися до парафіяльної залі, де відбулася святочна імпреза з відповідною програмою. Вступне змістовне слово сказав один з основоположників Відділу ООЧСУ, який очолює Відділ протягом кількох каденцій, теперішній голова, інж. Антін Гайдук. Керівником програми призначено п. Г. Дроня.

Програму започаткував молитвою о. крилошанин М. Возняк, після чого відспівано американський державний гимн. Далі вшановано хвилиною мовчанки пам'ять усіх покійних членів Відділу. У часі бенкету п. Дронь представив присутніх представників українських товариств і організацій, а також усіх колишніх голів управ нашого Відділу. Головну Управу ООЧСУ репрезентував на нашому святі її організаційний референт Володимир Мазур. Пан Мазур виголосив змістовний реферат на тему: „Тільки той досягає мети, хто йде". Присутні з напруженою увагою вислухали цю тему. Усні привіти склали від ОУВФ Чікаґо Дмитро Баґрій, а від сусіднього Осередку СУМА ім. Богуна — Іван Хомик.

Мистецьку програму нашого свята прикрасив своїм виступом жіночий хор СУМА-ООЧСУ „Чайка'' під диригентурою Мирослави Ґалан, що захопив публіку перлинами свого репертуару. Друг Олесь Куц, довголітній неструджений діяч нашої громади ООЧСУ-СУМА, в ділянці будови декорацій, підготував символічну орнаментацію бенкетової залі, як свій особистий дар улюбленому Відділові на його ювілейне свято.

Офіційну програму свята закінчено українським національним гимном, після чого присутні провели кінець вечора на товариській забаві, в якій проводила наша молодь.

Г.Д.

Птахи-іміґранти

У західній смузі УССР, — як інформує київська „Радянська Україна'', — в пташиному світі в останні роки можна віднотувати великі зміни. Ось хоча б донедавна інакше й годі було назвати чайок, як не морськими птахами; ще п'ять-сім років тому тут їх зустрічалося тільки поодиноко, а сьогодні їх — сотні тисяч. Мало того: значна частина чайок залишається тут зимувати; прокормлюються вони не тільки рибою, як до цих пір звикла „чайчина родина'', але як й інші птахи-автохтони, вони прокормлюються, знайшовши собі поживу чи то на свіжій ріллі чи на левадах і пасовищах. А найбільше сподобали собі чайки місце для перезимування в Бурштині Івано-Франківської области. Подібне явище спостерігається і поміж горлицями; в останніх роках вони акліматизувалися в західніх районах України і тут зимують. Правда, горлиці менше витривалі на гострі морози як інші птахи, і деякі з них гинуть. І ще одна небувальщина: два-три роки тому на Львівщині з'явилися дикі голуби великої породи.

Перемога відбиванкарів УАСТ „Леви"

В суботу, 12-го листопада ц. р. відбиванкова дружина УАСТ „Леви'' взяла участь у „Відкритім Відбиванковім Турнірі'', що його влаштував Норд-Вестерн університет у Еванстоні біля Чікаґо.

До турніру зголосилося 14 найсильніших дружин зі стейтів Іллиной і Вісконсін. У елімінаційних розгривках „Леви'' перемогли вислідом 2:0 „Іллінойський університет'', „Чікаґський університет'' та „Відбиванковий Клюб Мідленд''. У чвертьфіналі, до якого закваліфікувалося 8 дружин, „Леви'' перемогли литовців із Мільвокі 2:0, а у півфіналі „Південно-Східній Вісконсін'' 2:1. У фіналі стрінулися „Леви'' із „Мідленд Кемікал'' і по завзятій грі перемогли його вислідом 2:1 (15:10, 13:15, 15: 8).

Відбиванкарі „Левів'' мають за собою традицію. Довгі роки успішно змагалися у різних українських турнірах та час-до-часу пробували своїх сил у американських турнірах. Пізніше усамостійнилися і грали кілька літ під назвою „Український Відбиванковий Клюб''. Цього року знову змагаються у красках „Левів''

Дружина ця, що складається виключно із українських змагунів, є під теперішню пору одною із найкращих відбиванкових дружин не тільки між українцями, але й між американцями. Це не приходиться їм однак легко. На це потрібно багато часу, самопосвяти, витривалости і значних фінансів. Дружина тренує 2-3 рази тижнево та часто бере участь у різних реґіональних (3-4 стейти) турнірах у різних стейтах ЗСА та провінціях Канади. Таких турнірів є коло 25 на рік.

У квітні „Американська Відбиванкова Асоціяція'' організує загально-американські відбиванкові першенства у 3-ох зонах: східній, західній і середній. Іллиной належить до східньої зони. Участь у тих першенствах беруть тільки ті дружини, що можуть виказатися відповідними успіхами у реґіональних турнірах під час цілого року. Наші відбиванкарі уже 4 роки підряд репрезентують стейт Іллиной (тільки 2 дружини) у зональних першенствах ЗСА.

У 1976 р. „Український Відбиванковий Клюб'' здобув у Рочестері першенство УСЦАК, перемігши у фіналі СУМ із Торонта, одну із найкращих дружин у Канаді. У 1977 р. наші відбиванкарі, виступаючи вже у барвах „Левів'', добули тільки третє місце, бо виїхали на турнір у резервному складі. Відрадним явищем є те, що при дружині є багато молодих змагунів, із яких наші чемпіони створили другу дружину і підготовляють їх як своїх наслідників.

Склад дружини: Р. Мицик — провідник, М. Мурський, О. Олексюк, Д. Григорчук, Ю. Куріца, Ю. Ткачук, А. Демус, А. Струтинський, Л. Олесницький.

Всі змагуни є народжені в ЗСА, однак вони гідно репрезентують українське ім'я серед американського спортового світу.

Роман Б. Припхан

Замість квітів на могилу нашого Дорогого Приятеля

бл. п. д-ра Олександра Сушкова

на Гарвардський Центр Українських Студій
50.00 долярів складають

Христя і Володимир БАРАНЕЦЬКІ

Замість квітів на могилу моєї Приятельки

сл. п.

Ольги з Рондяків Турянської

складаю 25.00 долярів
на Пластову Фундацію в Нюарку, Н. Дж.

Неоніля МЕЧНИК з Ріднею

•

Родині Покійної висловлюю щирі слова співчуття.

Замість квітів на могилу

сл. п. д-ра Олександра Сушкова

зложили на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД:

50.00 дол. — д-р Р. і Л. Осінчуки;
по 25.00 дол. — д-р В. і М. Вірщуки, д-р Е. і Л. Грабарчуки, д-р М. і Я. Міґоцькі, В. і О. Тритяки;
по 20.00 дол. — д-р Б. і М. Бабії, М. і С. Салдани, В. і В. Сушкові, О. і Л. Сушкові.

Всім Жертводавцям дякуємо.

•

ВШ. Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

ТОВАРИСТВО СВ. СОФІЯ
КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

ST. SOPHIA RELIGIOUS ASS'N
— PATRIARCHAL FUND —
7911 Whitewood Rd. Philadelphia, Pa. 19117

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що в суботу, 3-го грудня 1977 року, несподівано, упокоївся в Бозі, наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО, ЗЯТЬ і БРАТ

бл. п.

БОГДАН БІДЯК

ПАНАХИДИ — у понеділок і вівторок, 5-го і 6-го грудня 1977 року, о год. 8-ій веч., у похоронному заведенні Томаса Квіна при 35-20 Бродвей, Асторія, Н. Й.

ПОХОРОН — в середу, 7-го грудня 1977 року, о год. 9-ій ранку до української католицької церкви Чесного Хреста в Асторії, а опісля на цвинтар Ґейт оф Гевен.

Горем прибиті:

дружина — АННА
сини — АНДРІЙ і РОМАН
сестра — ЄВГЕНІЯ з Родиною
тесть — МИХАЙЛО ШКАМБАРА
швагер — РОМАН ШКАМБАРА з Родиною

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 30-го листопада 1977 року, упокоївся в Бозі, на 79-му році життя, наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

АНДРІЙ ВЕРЕМЧУК

б. голова міста Горохова, засновник і голова Просвіти на Волині, громадський діяч в Україні і на чужині.

Тяжким горем прибиті:

дружина — КАТЕРИНА
син — ЮРІЙ
донька — СОФІЯ зі сином ОЛЕКСАНДРОМ КАЛИНОВСЬКИМ
донька — ВАЛЕНТИНА з чоловіком РОМАНОМ ЛИСНЯКОМ і з синами МАРКОМ і ЛЕВКОМ
Ближча і дальша Родина в Україні і на чужині

•

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 2-го грудня 1977 року, о год. 8-ій веч., в похоронному заведенні Hempstead Funeral Home, John Semko, 89 Peninsula Blvd (cor. Front Street), Hempstead, N.Y.

ПОХОРОН в суботу, 3-го грудня 1977 року, о год. 10-ій ранку в Українській Православній Церкві св. Михаїла, 237 Maple Avenue, Uniondale, N.Y., а опісля на Український Православний Цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБУНІ

бл. п.

ОЛЕКСАНДРИ ПРОСКУРНІ

відбудеться

в неділю, 11-го грудня 1977 року

УРОЧИСТЕ ЖАЛОБНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

в той день
в Українській Православній Церкві
Св. Тройці, 836 Лайонс Авеню в Ірвінґтоні, Н. Дж.
о год. 11:30 дня,
а після Богослуження — Жалобна Перекуска — Тризна.

•

Рівночасно складаємо щиру подяку всім Приятелям і Знайомим за особисті, телефонічні і листовні вислови співчуття, за квіти та пожертви в Її пам'ять на нев'янучий вінок для Церкви Св. Тройці.

Особливо дякуємо всім Тим, що взяли участь в похоронних обрядах і що активно допомогли та вшанували пам'ять Покійної Олександри. Найбільшу подяку приносимо настоятелеві Церкви Св. Тройці о. д-рові митратові Юрію Шумовському і диригентові хору ім. Д. Бортнянського інж. Д. Олійникові та всьому Хорові за чудовий спів. Також сердечна подяка Сестрицям за їх труди і смачний обід під час тризни.

Муж — ОЛЕКСАНДЕР ПРОСКУРНЯ
Син — АНАТОЛІЙ
Донька — АННА
Внуки і дальша Родина

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — 10-ий ВІДДІЛ, 1-ий ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА та БРАТНІ ОРГАНІЗАЦІЇ в НЮ ЙОРКУ

повідомляють все своє Членство та широку Українську Громаду, що

в неділю, 11-го грудня 1977 р. відзначать

СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
ГОЛОВИ ПРОВОДУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

бл. п. ОЛЕГА

ШТУЛЯ-ЖДАНОВИЧА

ПАНАХИДА — о год. 12:30 дня, в Українській Православній Церкві СВ. ВОЛОДИМИРА, при 160 Вест 82-га вул., НЮ ЙОРК, Н. Й.

По Панахиді, в церковній залі відбудеться —

ПОМИНАЛЬНА ТРАПЕЗА.

Головну доповідь виголосить

Павло Дорожинський

Рядова американського війська — Ольга Л. Длябога

Рядова американського війська Ольга Длябога направляє радіо у військовій робітні у форті Карсон.

Форт Карсон, Кольорадо. — 21-річна Ольга Л. Длябога, дочка Осипа і Ярослави з Джексон Гайтс Н. Й., — подає Військова Інформаційна Служба, — сьогодні рядова американського війська. Вступивши минулої весни до війська, Ольга заявила, що це є для неї більше як нагодою побачити широкий світ, це допомагає сповнити ціль, яку вона сама для себе встановила.

Фізичний тренінг, що його вона отримала під час основного вишколу, на думку Ольги, — важкий для кожного. „Я думала, що цього ніколи не зможу зробити", — вона сказала. Проте її наполегливість і стійкість перемогли і при кінці свого вишколу вона не тільки здобула, але перевершила потрібні кваліфікації.

Відтак Ольга навчалась у форті Сілл, Оклагома, в школі електронічних направок. І хоча ця школа дуже важка, але й тут вона виконала своє завдання, градууючи як повнокваліфікований радіо-механік.

Сьогодні, відбуваючи свою службу у форті Карсон, у 124-ім Комунікаційнім Батальйоні, Ольга використовує це знання, що його вона здобула, навчаючись у електронічній школі. Її праця, — вона сказала, — є вимагаюча, але цікава і заразом корисна для неї і для її батьківщини.

Ольга Длябога в 1975-му році, закінчивши Академію св. Юра в Ню Йорку, вступила до Квінс коледжу у Флашінгу. Однак, по дворічних студіях вирішила вступити до війська. Спочатку вона думала студіювати в коледжі музику, бажаючи бути технічним продуцентом платівок, але зустрічаючи дещо, що йшло в розріз з її бажаннями, вирішила „спробувати військо".

Ольга вважає, що військо дало їй змогу передумувати і плянувати, а також дало їй професію і забезпечення. „Можливо, я колись повернусь студіювати музику, але покищо я щаслива тим трибом життя, який я сьогодні проваджу".

Зацікавлення музикою прокинулось в Ольги ще в дитинстві, коли вона почала грати на фортепіяні. Опісля її зацікавлення поширилися; вона компонувала музичні твори, грала на гітарі і навіть диригувала в співочих гуртках.

Її „першою любов'ю" було виконування народної і клясичної української музики. „Хоча я була першою в моїй родині, що народилася в Америці, я й досі відчуваю сильний зв'язок з моєю українською спадщиною", — сказала Ольга. Вона є також членом СУМА, членом 25 Відділу УНСоюзу, працювала під час літа на Союзівці, а в юнацьких роках таборувала на Сумівці.

Крім музики, її улюбленим заняттям є українська вишивка. Відколи вона вступила до війська вправляє різні роди спорту.

В давнішому, заки Ольга вступила до війська, вона працювала у Видавництві „Делл" в Ню Йорку — подає Військова Інформаційна Служба.

Ольга має ще сестру Лілю, а її брат Ігор є співредактором „Українського Тижневика".

Проф. Іван Овечко впорядкував дві книжки

Американський щоденник „Ґрилі Трібюн" в Колорадо 10-го листопада ц. р. поінформував своїх читачів, що д-р Іван Овечко, професор Університету Північного Колорадо, зредагував книжку п-ні д-ра Анни Бойцун п. н. „Українські назви в ЗСА". Книжка має вийти в кінці листопада. Щоденник згадує, що, за словами Овечка, це унікальна праця авторки та що такої праці, правдоподібно, ще не було, і вона особливо цінна історичним матеріялом про українську культуру та дослідами українського поселення в Америці. Одною тільки назвою „Одеса", наприклад, названо в Америці аж десять міст.

Д-р Бойцун також аналізує українські прізвища в ЗСА, їх зміни з огляду транслітерації, скорочень, змін суфіксів і т. п. Газета „Ґрилі Трібюн" інформує, що ця книжка виходить до 60-річчя авторки Анни Бойцун.

Пишеться в американському щоденнику також про те, що в кінці минулого літа вийшла збірка оповідань і нарисів Василя Чапленка, що її також впорядкував Овечко, п. н. „Пісня про чайку-небогу", як і подані деякі дані про журналістичну й літературну діяльність упорядника.

СПОРТ

Редагує О. Твардовський

Повідомлення Редакції

Подолавши несподівані трудноші, що спричинилися до припинення публікацій спортових матеріялів, в цьому числі відновляємо редагування спорту і тією дорогою запрошуємо усіх наших бувших співпрацівників: Р. Припхана в Чікаго, В. Гринькова в Детройті, І. Жигу в Клівленді, Р. Савчука у Філядельфії, І. Дзядіва в Ню Йорку, П. Мельницького у Вінніпеґу і ін., присилати дописи і рецензії на таку адресу: O. Twardowsky, 131 Richelieu Tr., Newark, N.J. 07106.

Відбувся турнір настільного тенісу СУАСТ-СХІД

Дня 19-го листопада ц. р в новій спортовій залі парафіяльної школи св. Івана Хрестителя в Нюарку — відбувся черговий турнір настільного тенісу СУАСТ —Схід, в якому взяло участь 27 змагунів, які репрезентували: УСВТ „Чорноморська Січ", СУМА, Пласт, УСО „Тризуб" Філядельфія, УСК Ню Йорк і Союзівку.

Змагання проходили в 3-ох групах: юнаків, чоловіків (відкритий) і подвійний. З причини браку зголошень не було груп: юначок і жіночої, до яких зголосилися тільки кілька змагунок „Ч. Січі".

Згідно з вислідами чолові місця зайняли такі змагуни:

Група юнаків (9 учасників). 1. Віктор Кравченко („Ч. Січ"), 2. Степан Сосяк („Ч. Січ", 3. Тарас Сохан (Пласт, Дж. Сиґі).

Група чоловіків (18 учасників). І. Віктор Кравченко („Ч. Січ", 2. Омелян Крих (Тризуб, Філя.), 3. Юрій Храневич („Ч. Січ".

Подвійні змагання (4-ри пари). 1. Віктор Кравченко і Юрій Храневич („Ч. Січ") 2. Микола Кравченко і Мирон Олесницький („Ч. Січ"). Після закінчення гор поодиноких груп, переможці були нагороджені Трофеями СУАСТ-Схід. Господарем турніру, що ним проводили: Ю. Храневич і І. Чупенко було УСВТ „Ч. Січ". До успішного переведення цього турніру у великій мірі спричинилися: Володимир Маркусь і О. Твардовський, які виконали багато підготовчої праці.

Пропам'ятний вечір сл. п. І. В. Кобзяра

Пропам'ятний вечір, присвячений сл. п. І. В. Кобзяреві відбувся в суботу, дня 12-го листопада в залі української православної церкви св. Тройці в Ірвінґтоні. Цю жалібно-святкову імпрезу влаштували спільно: УСВТ „Ч. Січ" і Карпатський Союз Інк. Програму вечора відкрив і нею вправно проводив голова УСВТ „Ч. Січ" — М. Стебельський, який представив присутнім доповідачів: д-ра В. Комаринського (голова К. С-у Інк.), С. Новаківського, д-ра Е. Іванча, В. Маґоцького, А. Лапичака, М. Касіяна і О. Твардовського. Кожний із згаданих доповідачів подав цікаві документальні дані про спортову активність сл. п. І. В. Кобзяра: перші три панове про активність Покійного в СК „Русі" Ужгород, чергові про успішні виступи в СТ „Україна" Львів, СК „Сян" Перемишль, СК Січ" Реґенстурґ і Збірній копаного м'яча українців в Зах. Німеччині і „Ч. Січі" Нюарк. Останньою, що найбільше зворушила понад 100 учасників вечора виступила від родини п-ні Ірина Кобзяр-Залеська з Австралії, яка на закінчення відчитала власну поезію присвячену пам'яті Покійного. Від присутньої родини: п-ні Ольги Кобзяр і брата Петра, щиру подяку організаторам тієї імпрези, склав син Покійного Юрій Кобзяр.

Нове число журналу „Наш Спорт"

Цими днями вийде з друку нове число єдиного під сучасну пору у Вільному Світі українського спортового журналу „Наш Спорт", що його видає УСВТ „Ч. Січ". В цьому числі „Нашого Спорту" поміщено цінні, історичні матеріяли і світлини про сл. п. І. В. Кобзяра, цінні статті для провідників і тренерів наших дружин: відбиванки і копаного м'яча про чудові осяги українських спортовців в Україні на терені СССР і Европи та очевидно багато інформацій про широку активність УСВТ „Ч. Січ". В англомовній секції журналу поміщено цікаві статт про важливість спортової активности в ЗСА, молоді, і старших громадян. На окремих сторінках СУАСТ -Схід подано документальні факти про діяльність тієї Української Спортової Централі в Східніх ЗСА, та багато інших інформацій. Зацікавлені, віддалені від Нюарку читачі можуть замовити собі це історичне число, висилаючи суму 2 дол., за журнал і поштову пересилку, на адресу: „Our Sport", Ukrainian Athletic Association, Chornomorska Sitch, 680 Sanford Avenue, Newark, N.J. 07106.

Хроніка УСВТ „Чорноморська Січ"

Копаний м'яч

Продовжуються гри осіннього сезону копаного м'яча Шейфер Ліґи Ню Джерзі. 1-ша дружина „Ч. Січі", що в цьому сезоні виступає в І-ій Дивізії до цього часу відбула 9 змагань і на усіх 12 клюбів займає 7 місце. В останній зустрічі „Ч. Січ" перемогла „Лос Пампас" С. К. вислідом 2:1, переможні голі здобули: Ганич і Фурман.

В складі дружини виступають: Мавро, Т, Фурман, М. Берман, Р. Клес, А. Охрименко, С. Нагорняк, Т. Денисюк, Д. Басто, А. Гречний, Р. Ганич, О. Фурман, Р. Койл, А. Ґбур — провідник, Ігор Чупенко — тренер.

Дружина молодших юнаків під проводом В. Маркуся і А. Ґбура в складі: Щупляк, Стефуришин, Презимірський, Ю. Ґбур, А. Пенцак, Р. Петрух, Щудлюк, Васьків, Турянський, Ковар, Маркусь, Попович, Гельбік, Ніщот, Олійник, Калинович, виступає в „Норд Берґен Сакер Ассосієйшен" і під сучасну пору в своїй дивізії займає ІІ-ге місце. Тренером дружини є. І. Чупенко.

Відбиванка

Перша жіноча дружина „Ч. Січі" під проводом А. Лапичака і Марії Ганич (тренерка) започаткувала свої лігові гри в Жіночій Відбиванковій Лізі Ню Южерзі. В перших змаганнях з минулорічними чемпіонками ліги — Персипені В. К. наші дівчата зазнали поразки 3:0 (15:12, 15:11 і 15:13). В неділю дня 4-го грудня „Ч. Січ" візьме участь в І-му офіційному турнірі ЮСВБ, що відбудеться в Нюарку. В складі дружини виступають: Д. Твардовська, Л. Тицька, В. Палидович, П. Гозанець, П. Голь, І. Шеремета, Н. Моравська, М. Юрах, Х. Терлецька. Прикро при цьому згадати, що ряд українських змагунок, замість включитися до існуючих дружин, або створити нову, ввійшли до складів неукраїнських клюбів, в яких послідовно затрачують свою українську ідентичність. Під сучасну пору І-ша дружина „Ч. Січі" — це єдина українська дружина під назвою „Юкреїнян Січ" зареєстрована на Сході ЗСА у Відбиванковій Асоціяції Америки.

Обов'язком батьків і взагалі української організованої громади є, подбати, щоб наша молодь включалася до існуючих спортових осередків, або творила нові українські спортові клюби та репрезентувала свою етнічну групу, подібно як це робить італійська, мадярська, німецька, жидівська і молодь, що гордиться своїм походженням.

Вістки з України Українські футболісти 8-разові чемпіони СССР

Українські футболісти, що виступають в офіційному клюбі „Динамо" Київ, 8-ий раз в своїй історії здобули звання чемпіонів совєтської імперії, осягнувши в показниках табелі гор 43 точки. Грузинські футболісти з клюбу „Динамо" Тбилісі, здобувши 39 точок стали віцечемпіонами. В чемпіонському складі під проводом тренера В. Лобановського виступали: Юрковський, Коньков, Матвієнко, Фоменко, Слободян, Решко, Колотов, Блохін, Буряк, Мунтян, Лозинський, Трошкін, Безсонів, Бережний, Онищенко.

На жаль з тієї найвищої ліги СССР випала одна з українських дружин до нижчої так зв. Першої Ліги, якою є „Карпати" Львів, що зайняла передостаннє місце. Залишилися в найвищій лізі, крім футболістів столиці України: „Шахтар" Донецьк, „Чорноморець" Одеса, „Зоря" Ворошиловград і „Дніпро" Дніпропетровськ. До найвищої ліги авансували: „Спартак" Москва і „Пахтакор" Ташкент.

ТАРЗАН, Ч, 7864. Тарзан біля в'язниці

Добрий вечір, панове... Пильно стережіть табір перед нападом „диких" тубільців!

Будемо!

Виглядає, що може вільно ходити по таборі і не викликувати підозріння...

... Але ж я таки заступник коменданта... Ха!

Ну ну... Чи це не співволодар нашої королеви, який прийшов поговорити з простолюддям?

Тихо, ти дурню, і тепер на зміну послухай мене!